

გ ა დ ა ო ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა საქართველოს სახელით

12 იანვარი, 2018 წელი
ბათუმი

ქ.

შესავალი ნაწილი

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია

მოსამართლე - ლაშა თავართქილაძე
სხდომის მდივანი - ნათია ზოიძე

მოსარჩელე - ლე-----ე

მოპასუხე - საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს სასჯელაღსრულების №3 პატიმრობისა და განსაკუთრებული რისკის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულება

წარმომადგენელი - სალომე გაბრიჩიძე, სალომე მეხუზლა

დავის საგანი - ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი :

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს N3 პენიტენციური დაწესებულების დირექტორის 2017 წლის 19 აპრილის N292283 განკარგულება „ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ დისციპლინარული ღონისძიების გამოყენების შესახებ“;

1.2. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს N3 პენიტენციური დაწესებულების დირექტორის 2017 წლის 19 აპრილის N291453 განკარგულება „ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ დისციპლინარული ღონისძიების გამოყენების შესახებ“;

2. მოპასუხის პოზიცია

2.1. მოპასუხე - საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს სასჯელაღსრულების №3 პატიმრობისა და განსაკუთრებული რისკის თავისუფლების

აღკვეთის დაწესებულების წარმომადგენლებმა წარმოდგენილი შესაგებელით სარჩელი არ ცნეს და განმარტეს, რომ სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. დადგენილია, რომ ლე-----ე არის საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს სასჯელაღსრულების №3 პატიმრობისა და განსაკუთრებული რისკის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულების პატიმარი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მხარეთა ახსნა-განმარტება;

3.1.2. დადგენილია ასევე, რომ 2017 წლის 10 აპრილს საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს N3 პენიტენციური დაწესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების მთავარი ინსპექტორის მერაბ ხალითბას და ინსპექტორ-კონტროლიორის ავთანდილ მჟავანაძის მიერ შედგენილი იქნა ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილი დისციპლინური დარღვევის ოქმი, მასზედ, რომ 2017 წლის 10 აპრილს დაახლოებით 14:48 საათზე, სარეჟიმო კორპუსის №110-ე საკანში განთავსებულმა მსჯავრდებულმა ლე-----ემ, საკანთან მისულ მორიგე ჯგუფის წევრებთან საუბარში უმიზეზოდ გამოხატა აგრესია და სიტყვიერი შეურაცყოფა მიაყენა მათ. მორიგე ჯგუფის კანონიერ შენიშვნაზე და გაფრთხილებაზე მსჯავრდებული არ რეაგირებდა და აგრძელებდა აღნიშნულ ქმედებას.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილი დისციპლინური დარღვევის 10.04.2017 წ. ოქმი;
- დისციპლინური დარღვევის შემდეგ ბრალდებულის/მსჯავრდებულის უფლებების გაცნობის 10.04.2017 წ. ოქმი;
- ახსნა-განმარტების მიცემაზე უარის თქმის შესახებ 10.04.2017 წ. ოქმი.
- N3 პენიტენციური დაწესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების ინსპექტორ-კონტროლიორების ახსნა-განმარტებები;
- N3 პენიტენციური დაწესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების მთავარი ინსპექტორის პატაკი MOC 7 17 00271763.

3.1.3. 2017 წლის 19 აპრილს N3 პენიტენციური დაწესებულების დირექტორის მიერ მიღებულ იქნა N292283 განკარგულება „ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ დისციპლინარული ღონისძიების გამოყენების შესახებ“, რომლის თანახმად, ზემოაღნიშნული ქმედებისათვის ლე-----ის მიმართ გამოყენებულ იქნა დისციპლინური სახდელი - გაფრთხილება.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- N3 პენიტენციური დაწესებულების დირექტორის 2017 წლის 19 აპრილის N292283 განკარგულება.

3.1.4. დადგენილია ასევე, რომ 2017 წლის 10 აპრილს საქართველოს სასჯელაღსრულებისა

და პრობაციის სამინისტროს N3 პენიტენციური დაწესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების მთავარი ინსპექტორის მერაბ ხალითბას და ინსპექტორ-კონტროლიორის ავთანდილ მჟავანაძის მიერ შედგენილი იქნა ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილი დისციპლინური დარღვევის ოქმი, მასზედ, რომ 2017 წლის 10 აპრილს დაახლოებით 16:17 საათზე, სარეჟიმო კორპუსის №110-ე საკანში განთავსებულმა მსჯავრდებულმა ლე-----ემ, საკანთან მისულ მორიგე ჯგუფის წევრებთან საუბარში უმიზეზოდ გამოხატა აგრესია და სიტყვიერი შეურაცყოფა მიაყენა მათ. მორიგე ჯგუფის კანონიერ შენიშვნაზე და გაფრთხილებაზე მსჯავრდებული არ რეაგირებდა და აგრძელებდა აღნიშნულ ქმედებას.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილი დისციპლინური დარღვევის 10.04.2017 წ. ოქმი;
- დისციპლინური დარღვევის შემდეგ ბრალდებულის/მსჯავრდებულის უფლებების გაცნობის 10.04.2017 წ. ოქმი;
- ახსნა-განმარტების მიცემაზე უარის თქმის შესახებ 10.04.2017 წ. ოქმი.
- N3 პენიტენციური დაწესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების ინსპექტორ-კონტროლიორების ახსნა-განმარტებები;
- N3 პენიტენციური დაწესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების მთავარი ინსპექტორის პატაკი MOC 6 17 00272130.

3.1.5. 2017 წლის 19 აპრილს N3 პენიტენციური დაწესებულების დირექტორის მიერ მიღებულ იქნა N291453 განკარგულება „ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ დისციპლინარული ღონისძიების გამოყენების შესახებ“, რომლის თანახმად, ზემოაღნიშნული ქმედებისათვის ლე-----ის მიმართ გამოყენებულ იქნა დისციპლინური სახდელი - სატელეფონო საუბრის უფლების შეზღუდვა 2 (ორი) თვის ვადით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- N3 პენიტენციური დაწესებულების დირექტორის 2017 წლის 19 აპრილის N291453 განკარგულება.

3.2. სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1. სასამართლო განმარტავს, ყოველი კონკრეტული საქმის გადაწყვეტა სასამართლოში დაკავშირებულია გარკვეული ფაქტების დადგენასთან. ფაქტების დადგენის აუცილებლობა განპირობებულია იმით, რომ სასამართლო იხილავს და წყვეტს მხარეთა შორის წარმოქმნილ დავებს, რომლებიც სამართლით რეგულირებულ ურთიერთობებიდან წარმოიშობიან. სამართლებრივი ურთიერთობა კი შეიძლება აღმოცენდეს, განვითარდეს ან შეწყდეს მხოლოდ იურიდიული ფაქტების საფუძველზე. ე.ი. ისეთი ფაქტების საფუძველზე, რომლებსაც სამართლის ნორმა უკავშირებს გარკვეულ იურიდიულ შედეგს. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მიხედვით თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზეც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. კანონის ტექსტიდან გამომდინარე, ნორმა განსაზღვრავს თუ რომელმა მხარემ რომელი ფაქტობრივი გარემოებები უნდა დაამტკიცოს. კანონი განსაზღვრავს აგრეთვე, თუ

რომელ მხარეს ეკისრება მტკიცებულებათა წარდგენა სასამართლოში, რომელი ფაქტები არ საჭიროებენ დამტკიცებას, როგორ და რა წესით ხდება მტკიცებულებათა შეგროვება, შემოწმება, შეფასება და ა.შ. მხარეთა შორის მტკიცების ტვირთის განაწილების ინსტიტუტს აქვს არა მარტო საპროცესო სამართლებრივი, არამედ მატერიალურ-სამართლებრივი მნიშვნელობაც, რაც მდგომარეობს იმაში, რომ ფაქტის დაუმტკიცებლობის არახელსაყრელი შედეგები ეკისრება იმ მხარეს, რომელსაც ამ ფაქტის დამტკიცება ევალებოდა. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი აგებულია შეჯიბრებითობის პრინციპზე, რაც ოფიციალობის პრინციპის გათვალისწინებით სრულად გამოიყენება ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში. მითითებული პრინციპის შესაბამისად, მხარეები თავად განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მოსარჩელე ვალდებულია დაასაბუთოს თავისი სარჩელი, წარადგინოს თავისი შესაგებელი და შესაბამისი მტკიცებულებები. მითითებული დებულება ადგენს მხარეთა საპროცესო მოვალეობებს ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში, რაც უზრუნველყოფს მხარეთა შეჯიბრებითობის პრინციპის სრულყოფილ რეალიზაციას. აქვე, კანონი ადგენს საგამონაკლისო შემთხვევას, კერძოდ, როცა დავის საგანს წარმოადგენს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მართლობიერების შემოწმება, მტკიცების ტვირთი გადადის აქტის გამომცემ ადმინისტრაციულ ორგანოზე – მოპასუხე სუბიექტზე. სასამართლოს მიაჩნია, რომ მტკიცების ტვირთის ამგვარი გადანაწილება აქტთან დაკავშირებულ სარჩელის წარდგენისას არ გულისხმობს მოსარჩელის განთავისუფლებას სარჩელის დასაბუთების ვალდებულებისაგან, ანუ იმ გარემოებების შესაბამისი მტკიცებულებებით დადასტურების მოვალეობისაგან, რითაც მისი მოთხოვნა ფაქტობრივად და იურიდიულად გამართლებული აღმოჩნდება. სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 17.2. მუხლით დადგენილი პირობა სწორედ ამგვარად უნდა იქნეს გაგებული, რამდენადაც სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების შემოწმებისას აქტის გამომცემმა ადმინისტრაციულმა ორგანომ უნდა უზრუნველყოს მიღებული გადაწყვეტილების მართლობიერების დამტკიცება სასამართლოს წინაშე, ვინაიდან საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-5 მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების საწინააღმდეგოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება, რაც გულისხმობს ადმინისტრაციული ორგანოს (თანამდებობის პირის) ვალდებულებას და სამართლებრივ პასუხისმგებლობას აქტის კანონიერებასთან დაკავშირებით, შესაბამისად საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 17.2 მუხლით სადავო აქტის კანონიერების მტკიცების ტვირთისგან ათავისუფლებს მოსარჩელეს და ავალდებულებს მოპასუხე ადმინისტრაციულ ორგანოს დაამტკიცოს, რომ მან უზრუნველყო მის მიერ გამოცემული გადაწყვეტილების კანონის საფუძველზე და მის შესაბამისად მომზადება, მიღება, გამოცემა. სასამართლოს მიაჩნია, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 17.2. მუხლით ადმინისტრაციულ ორგანოს ევალება დაამტკიცოს სწორედ სადავო აქტის სამართლებრივი მხარე, რადგან მატერიალურ-სამართლებრივი კანონმდებლობის მიხედვით მას აქვს საჯარო-სამართლებრივი ვალდებულება თავისი გადაწყვეტილება, ყოველგვარი გასაჩივრების პრეზუმფციის გარეშე, მიიღოს მხოლოდ კანონის შესაბამისად.

სასამართლო ასევე მიუთითებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის

102-ე მუხლი განსაზღვრავს მტკიცებულებათა სახეებს, მათ შორის ყურადღებას იმსახურებს მოწმეთა ჩვენებები, რომელთა ახსნა-განმარტებები, მომეტებული ინფორმაციულობით გამოირჩევა და წარმოადგენს საქმის მტკიცებულების მნიშვნელოვან წყაროს. ამასთან, მოწმეთა მიერ მოწოდებული ინფორმაცია ფაქტებს უნდა ეხებოდეს, მოწმის აზრს, დასკვნებს როგორც წესი არ აქვს მნიშვნელობა საქმისათვის.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული ორგანოს მუშაკი მოვლენებს აღიქვამს პროფესიული მოვალეობების შესრულების ძალით. მას კანონის საფუძველზე აქვს მინიჭებული წესრიგისა და ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა ქცევის მართლზომიერების შეფასების უფლებამოსილება. სხვა მოწმის ჩვენებისაგან, ახსნა-განმარტებისაგან განსხვავებით, რომელიც მხოლოდ კონკრეტულ ფაქტებს ეხება, სახელმწიფო მოსამსახურის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია, როგორც წესი, შეიცავს არა მხოლოდ ცნობებს გარკვეული მოვლენების მიმართ, არამედ აგრეთვე დასკვნებს და განმარტებებს მათ შესახებ, მისი ჩვენების ღირებულება განისაზღვრება არა მხოლოდ პროფესიული მოვალეობის აღსრულების შედეგად ცნობილად გამხდარი ფაქტების მიუკერძოებელი გადმოცემით, არამედ ამ ფაქტების ახსნის, ფაქტებიდან დასკვნის გამოტანის უნარით.

მოცემულ შემთხვევაში სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხულმა პირებმა - N3 პენიტენციური დაწესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების მთავარმა ინსპექტორებმა პაატა ბათაძემ და დავით დუმბაძემ დაადასტურეს ლე-----ის მიერ შეურაცყოფის მიყენების ფაქტი და აღნიშნეს, რომ ლე-----ის დაძახების გამო, მის საკანთან მისულ მორიგე ჯგუფის წევრებს, ლე-----ემ მათ მიმართ საუბარში უმიზეზოდ გამოხატა აგრესია და მათ მიაყენა სიტყვიერი შეურაცყოფა. ამასთან, მორიგის გამოძახების ფაქტი, ასევე დაადასტურა თავად ლე-----ემ და სასამართლო სხდომაზე აღნიშნა, რომ მორიგეები გამოიძახა იმ მიზნით, რომ ითხოვდა სოციალურ მუშაკის დახმარებას, რაზედაც მორიგე ჯგუფის მხრიდან მის მიმართ ქონდა ცინიკური დამოკიდებულება, აღნიშნულმა კი მასში უკმაყოფილება გამოიწვია.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო დადგენილად მიიჩნევს იმ გარემოებას, რომ მსჯავრდებულ ლე-----ის მხრიდან 2017 წლის 10 აპრილს ადგილი ჰქონდა დისციპლინური დარღვევის 10.04.2017 წ. ოქმებში აღწერილ ქმედებებს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- ლე-----ის ახსნა-განმარტება, მოწმეთა ჩვენებები (იხ. 2017 წლის 14 დეკემბრის სასამართლო სხდომის ოქმი).

სამოტივაციო ნაწილი :

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

საქმეში არსებული მასალების შესწავლის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმებისა და საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ ლე-----ის სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

- „პატიმრობის კოდექსი“;
- საქართველოს სასჯელაღსრულების და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 27 აგვისტოს N109 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს სასჯელაღსრულების და პრობაციის სამინისტროს N3 პენიტენციური დაწესებულების დებულება“;
- საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი;
- საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი;

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი შეიძლება აღიძრას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული სამართლებრივი აქტი, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს. ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება აგრეთვე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მის უფლებამოსილებას მიკუთვნებული საკითხის დაკმაყოფილებაზე განმცხადებლისათვის უარის თქმის შესახებ, ასევე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული ან დადასტურებული დოკუმენტი, რომელსაც შეიძლება მოჰყვეს სამართლებრივი შედეგი.

სასამართლო ზემოაღნიშნული ნორმის შინაარსიდან გამომდინარე, მიიჩნევა, რომ მოსარჩელის მიერ სადავოდ გამხდარი - საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს N3 პენიტენციური დაწესებულების დირექტორის 2017 წლის 19 აპრილის N292283 და N291453 განკარგულებები „ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ დისციპლინარული ღონისძიების გამოყენების შესახებ“ წარმოადგენს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს. ამდენად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, დავის განხილვისას უნდა შემოწმდეს მათი შესაბამისობა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით დადგენილი აქტის გამოცემის მომწესრიგებელ შესაბამის ნორმებთან და სხვა საკანონმდებლო თუ კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების დებულებებთან.

6.2. სასამართლო განმარტავს, რომ ბრალდებულის/მსჯავრდებულის დისციპლინური პასუხისმგებლობის გამოყენების წესსა და პირობებს განსაზღვრავს „პატიმრობის კოდექსის“ XIV თავი, რომლის მე-80 მუხლის თანახმად, დისციპლინურ დარღვევად მიიჩნევა ქმედება, რომელიც არღვევს დაწესებულების დებულებას, ზიანს აყენებს წესრიგსა და უსაფრთხოებას და არ შეიცავს დანაშაულის ნიშნებს. ამავე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად კი, ასეთ ქმედებად გათვალისწინებულია განზრახი ქმედების ჩადენა, რომელიც საფრთხეს უქმნის სხვა პირის სიცოცხლეს ან/და ჯანმრთელობას, აგრეთვე სხვა პირის ღირსებისა და ხელშეუხებლობის შელახვა.

მითითებული საკანონმდებლო აქტის 81-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, დისციპლინური დარღვევის შედეგია ბრალდებულის/მსჯავრდებულის დისციპლინური პასუხისმგებლობა. დისციპლინური დარღვევისათვის გამოყენებული სახდელი უნდა იყოს ჩადენილი ქმედების პროპორციული. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ დისციპლინური ღონისძიების გამოყენება დაიშვება მხოლოდ დისციპლინური სამართალწარმოების საფუძველზე და მას შემდეგ, რაც დადასტურდება მის მიერ დისციპლინური დარღვევის ჩადენის ფაქტი. ამავე საკანონმდებლო აქტის 82-ე მუხლი კი ითვალისწინებს დისციპლინური სახდელის სახეებს, რომლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინური სახდელის სახეა - გაფრთხილება, ხოლო „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინური სახდელის სახეა - სატელეფონო საუბრის უფლების შეზღუდვა არა უმეტეს 3 თვის ვადით.

სასამართლო ასევე მიუთითებს, რომ „პატიმრობის კოდექსის“ 84-ე მუხლი განსაზღვრავს დისციპლინური სამართალწარმოების პროცედურას. აღნიშნული მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, დისციპლინური დარღვევის საქმეს ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილავს დაწესებულების დირექტორი ან მის მიერ უფლებამოსილი პირი. თუ დაწესებულების დირექტორი ან მის მიერ უფლებამოსილი პირი მიიჩნევს, რომ საკითხის გადასაწყვეტად საჭიროა დამატებითი ინფორმაციის მიღება, მას უფლება აქვს, საქმე ზეპირი მოსმენით განიხილოს. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, ბრალდებულს/მსჯავრდებულს უნდა ჩამოერთვას ახსნა-განმარტება მის მიერ ჩადენილ დისციპლინურ დარღვევასთან დაკავშირებით, ხოლო უარის შემთხვევაში ადმინისტრაცია ადგენს ოქმს. ამავე კოდექსის 85-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, დისციპლინური ღონისძიების გამოყენების შესახებ განკარგულების გამოცემის უფლებამოსილება აქვს დაწესებულების დირექტორს ან მის მიერ უფლებამოსილ პირს. დაწესებულების დირექტორის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი უფლებამოსილების სხვა პირისათვის მინიჭების თაობაზე ცალკე არ საჩივრდება. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, დისციპლინური სახდელის დაკისრება უნდა მოხდეს დისციპლინური დარღვევის გამოვლენის დღიდან არა უგვიანეს 10 დღისა. მითითებული ნორმის მე-5 ნაწილის თანახმად კი, განკარგულება დისციპლინური ღონისძიების გამოყენების შესახებ უნდა იყოს კანონიერი, დასაბუთებული, სამართლიანი და უნდა ემსახუროდეს კანონიერ მიზანს. დაკისრებული დისციპლინური სახდელი უნდა შეესაბამებოდეს ჩადენილი დარღვევის სიმძიმესა და ხასიათს. განკარგულება უნდა იყოს წერილობითი ფორმის და მასში ასახული უნდა იყოს გასაჩივრების პროცედურა.

სასამართლო ასევე მიუთითებს საქართველოს სასჯელაღსრულების და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 27 აგვისტოს N109 ბრძანებით დამტკიცებულ „საქართველოს სასჯელაღსრულების და პრობაციის სამინისტროს N3 პენიტენციური დაწესებულების დებულებაზე“, რომლის 1-ლი მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, დებულება სავალდებულოა შესასრულებლად დაწესებულების მოსამსახურეთათვის, დაწესებულებაში განთავსებული ბრალდებულებისათვის / მსჯავრდებულებისათვის და ყველა იმ პირისათვის, რომელიც შედის/იმყოფება დაწესებულების ტერიტორიაზე. ამავე დებულების მე-3 მუხლის განსაზღვრავს დაწესებულების ამოცანებსა და ფუნქციებს. კერძოდ, ხსენებული ნორმის 1-ლი პუნქტის თანახმად, დაწესებულების ამოცანებია:

ა) პატიმრობის, როგორც აღკვეთის ღონისძიების აღსრულების უზრუნველყოფა; ბ)

თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული სასჯელის აღსრულება საშიშროების მაღალი რისკის მქონე მსჯავრდებულთათვის; გ) დაწესებულებაში სამართლებრივი რეჟიმისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფა; დ) მსჯავრდებულთა საშიშროების რისკის შემცირების ხელშეწყობა; ე) მსჯავრდებულთა რეაბილიტაცია.

ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, დაწესებულების ფუნქციებია:

ა) დაწესებულებაში ბრალდებულთა მიერ პატიმრობის, ხოლო მსჯავრდებულთა მიერ სასჯელის მოხდისთვის შესაბამისი საყოფაცხოვრებო პირობების შექმნა და ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა კვებით უზრუნველყოფა;

ბ) ბრალდებულის/მსჯავრდებულის გარე სამყაროსთან კონტაქტის - პაემნის, სატელეფონო საუბრის, მიმოწერის და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა უფლებებით სარგებლობის მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

გ) ბრალდებულთათვის/მსჯავრდებულთათვის ფსიქოლოგიური მომსახურების უზრუნველყოფა;

დ) დაწესებულების ტერიტორიასა და მისდამი დაქვემდებარებულ ობიექტებზე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების, დაწესებულების დღის განრიგისა (შემდგომში - დღის განრიგი) და სამართლებრივი რეჟიმის დაცვის მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

ე) ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებების განხორციელება კომპეტენციის ფარგლებში;

ვ) ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სამედიცინო მომსახურებით უზრუნველყოფის ხელშეწყობა;

ზ) დაწესებულებაში, უსაფრთხოების დაცვის, აკრძალული ნივთებისა და ნივთიერებების აღმოჩენისა და ამოღების მიზნით, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, დაწესებულების ტერიტორიის, შენობა-ნაგებობებისა და ტერიტორიაზე მყოფ ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა და სხვა პირთა, მათი ნივთების, ნივთიერებების, ადგილსამყოფელისა და სატრანსპორტო საშუალებების შემოწმება;

თ) დებულების მოთხოვნების შესაბამისად, დაწესებულების ტერიტორიაზე მყოფი პირების სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით, დაწესებულების ტერიტორიაზე ტრანსპორტის მოძრაობის შეზღუდვა ან აკრძალვა, დაწესებულებაში გარეშე პირების შესვლის შეჩერება, მათ მიერ შესაბამისი ტერიტორიის დატოვების უზრუნველყოფა;

ი) საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული უსაფრთხოების ღონისძიებების გამოყენება;

კ) კომპეტენციის ფარგლებში დაწესებულებაში კრიზისული სიტუაციების მართვა;

ლ) დისციპლინური სახდელის სახეებისა და წახალისების ფორმების გამოყენება;

მ) დაწესებულებაში განთავსებულ შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბრალდებულებსა/ მსჯავრდებულებსა და იმ პირებზე ზრუნვა, რომლებიც განსაკუთრებულ ყურადღებას საჭიროებენ ასაკის ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო;

ნ) ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა რეესტრებისა და პირადი საქმეების წარმოება, საჭიროების შემთხვევაში, მათი ფოტოგრაფირება და დაქტილოსკოპირება;

ო) დაწესებულების საქმიანობასთან, აგრეთვე, საქართველოში პატიმრობისა და საშიშროების მაღალი რისკის მსჯავრდებულების მიმართ სასჯელის სახით თავისუფლების აღკვეთის აღსრულებასთან დაკავშირებით წინადადებების შემუშავება და სამინისტროს პენიტენციური დეპარტამენტის დირექტორისათვის (შემდგომში - დეპარტამენტის დირექტორი) წარდგენა;

პ) დაწესებულებაში სამეურნეო სამუშაოების ორგანიზება;

ჟ) საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილებების

განხორციელება.

მითითებული დებულების მე-8 მუხლი განსაზღვრავს სასჯელაღსრულების დაწესებულების სტრუქტურული ერთეულის - სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების ძირითად ამოცანებს, რომელსაც მიეკუთვნება: ა) დაწესებულების დებულებისა და დღის განრიგის დაცვაზე კომპეტენციის ფარგლებში ზედამხედველობა; ბ) დაწესებულების დებულებისა და დღის განრიგის მოთხოვნების დარღვევაზე შესაბამისი რეაგირება; გ) დისციპლინურ წარმოებასთან დაკავშირებული ოქმების შედგენა და დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომების გამოყენების თაობაზე უფლებამოსილი თანამდებობის პირებისთვის მიმართვა. ამავე დებულების 34-ე მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, ბრალდებული/მსჯავრდებული ვალდებულია დაიცვას დებულებით, კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა მოთხოვნები, დღის განრიგი და დაწესებულების მოსამსახურის კანონიერი მოთხოვნები. მითითებული მუხლის მე-5 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ბრალდებულს /მსჯავრდებულს ეკრძალება სიტყვიერად შეურაცხყოს ან სხვაგვარად შელახოს დაწესებულების მოსამსახურის ან სხვა პირის ღირსება.

ყურადსაღებია ასევე ის გარემოებაც, რომ „პატიმრობის კოდექსის“ 75-ე მუხლის მე-6 ნაწილის თანახმად, ბრალდებულის პატიმრობის დაწესებულებაში მოთავსებისას ბრალდებულის პატიმრობის დაწესებულების უფლებამოსილი პირი დაუყოვნებლივ აცნობს ბრალდებულს მის უფლებებსა და მოვალეობებს მისთვის გასაგებ ენაზე.

ამასთან, საქართველოს სასჯელაღსრულების და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 27 აგვისტოს N109 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს სასჯელაღსრულების და პრობაციის სამინისტროს N3 პენიტენციური დაწესებულების დებულების“ 77-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინურ დარღვევად მიიჩნევა განზრახი ქმედება, რომელიც საფრთხეს უქმნის სხვა პირის სიცოცხლეს ან/და ჯანმრთელობას, აგრეთვე ლახავს სხვა პირის ღირსებასა და ხელშეუხებლობას. კერძოდ: „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინურ დარღვევად მიიჩნევა განზრახი ქმედების ჩადენა, რომელიც საფრთხეს უქმნის სხვა პირის სიცოცხლეს ან/და ჯანმრთელობას, აგრეთვე სხვა პირის ღირსებისა და ხელშეუხებლობის შელახვას. მითითებული დებულების 79-ე მუხლი ითვალისწინებს მსჯავრდებულის მიმართ დისციპლინური სახდელის სახეებს, 80-ე მუხლი განსაზღვრავს დისციპლინური სამართალწარმოების წესს, ხოლო ამავე დებულების 81-ე მუხლი არეგულირებს დისციპლინური ღონისძიების გამოყენების შესახებ განკარგულების მიღების წესსა და პროცედურას, რაც განსაზღვრულ იქნა „პატიმრობის კოდექსის“ XIV თავის შესაბამისად.

საქმეზე დადგენილია, რომ 2017 წლის 10 აპრილს დაახლოებით 14:48 საათზე, სარეჟიმო კორპუსის №110-ე საკანში განთავსებულმა მსჯავრდებულმა ლე-----ემ, საკანთან მისულ მორიგე ჯგუფის წევრებთან საუბარში უმიზეზოდ გამოხატა აგრესია და სიტყვიერი შეურაცყოფა მიაყენა მათ. მორიგე ჯგუფის კანონიერ შენიშვნაზე და გაფრთხილებაზე მსჯავრდებული არ რეაგირებდა და აგრძელებდა აღნიშნულ ქმედებას. შესაბამისად, მსჯავრდებულმა ლე-----ემ ჩაიდინა განზრახი ქმედება, რითაც შელახა სხვა პირის ღირსება, ასევე დაარღვია თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულების დებულება. ამასთან, აღნიშნული ქმედებით ზიანი მიადგა სხვა პირის ღირსებას,

დაწესებულების წესრიგსა და უსაფრთხოებას. 2017 წლის 19 აპრილს N3 პენიტენციური დაწესებულების დირექტორის მიერ მიღებულ იქნა N292283 განკარგულება „ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ დისციპლინარული ღონისძიების გამოყენების შესახებ“, რომლის თანახმად, ზემოაღნიშნული ქმედებისათვის ლე-----ის მიმართ გამოყენებულ იქნა დისციპლინური სახდელი - გაფრთხილება.

ასევე, დადგენილია, რომ 2017 წლის 10 აპრილს დაახლოებით 16:17 საათზე, სარეჟიმო კორპუსის №110-ე საკანში განთავსებულმა მსჯავრდებულმა ლე-----ემ, საკანთან მისულ მორიგე ჯგუფის წევრებთან საუბარში უმიზეზოდ გამოხატა აგრესია და სიტყვიერი შეურაცყოფა მიაყენა მათ. მორიგე ჯგუფის კანონიერ შენიშვნაზე და გაფრთხილებაზე მსჯავრდებული არ რეაგირებდა და აგრძელებდა აღნიშნულ ქმედებას. შესაბამისად, მსჯავრდებულმა ლე-----ემ ჩაიდინა განზრახი ქმედება, რითაც შელახა სხვა პირის ღირსება, ასევე დაარღვია თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულების დებულება. ამასთან, აღნიშნული ქმედებით ზიანი მიადგა სხვა პირის ღირსებას, დაწესებულების წესრიგსა და უსაფრთხოებას. 2017 წლის 19 აპრილს N3 პენიტენციური დაწესებულების დირექტორის მიერ მიღებულ იქნა N291453 განკარგულება „ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ დისციპლინარული ღონისძიების გამოყენების შესახებ“, რომლის თანახმად, ზემოაღნიშნული ქმედებისათვის ლე-----ის მიმართ გამოყენებულ იქნა დისციპლინური სახდელი - სატელეფონო საუბრის უფლების შეზღუდვა 2 (ორი) თვის ვადით.

6.3. სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის საფუძველები რეგლამენტირებულია საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-60¹ მუხლით, რომლის პირველი ნაწილი ადგენს, რომ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს, ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადებისა ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. ამასთან, კანონმდებელი მითითებული მუხლის მე-2 ნაწილში აზუსტებს, რომ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების ან გამოცემის წესის არსებით დარღვევად ჩაითვლება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ამ კოდექსის 32-ე ან 34-ე მუხლით გათვალისწინებული წესის დარღვევით ჩატარებულ სხდომაზე ან კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების სახის დარღვევით, ანდა კანონის ისეთი დარღვევა, რომლის არარსებობის შემთხვევაში მოცემულ საკითხზე მიღებული იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილება.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ამ კოდექსის 22-ე მუხლში აღნიშნულ სარჩელთან დაკავშირებით სასამართლო უფლებამოსილია გამოიტანოს გადაწყვეტილება ადმინისტრაციული აქტის ბათილად ცნობის შესახებ თუ ადმინისტრაციული აქტი ეწინააღმდეგება კანონს და ის პირდაპირ და უშუალო (ინდივიდუალურ) ზიანს აყენებს მოსარჩელის კანონიერ უფლებას, ან ინტერესს ან უკანონოდ ზღუდავს მას.

ზემოაღნიშნული სამართლის ნორმებისა და საქმის ფაქტობრივი გარემოებების ურთიერთშეჯერების საფუძველზე, სასამართლოს მიაჩნია, რომ განსახილველ შემთხვევაში ადგილი არ აქვს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლით გათვალისწინებული კანონის დარღვევას, გასაჩივრებული - საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს N3 პენიტენციური დაწესებულების

დირექტორის 2017 წლის 19 აპრილის N292283 და N291453 განკარგულებები გამოცემულია კანონის მოთხოვნათა დაცვით და არ არსებობს მათი ბათილად ცნობის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძველი.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მიიჩნევს, რომ ლე-----ეს სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

7. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 39-ე მუხლის „ა“ პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა სარჩელზე შეადგენს დავის საგნის ღირებულების 3 %, მაგრამ არანაკლებ 100 ლარისა. ამავ მუხლის პირველი ნაწილის „თ“ ქვეპუნქტის თანახმად კი სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა არაქონებრივ დავაზე შეადგენს 100 ლარს.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სარჩელზე უარის თქმისას სასამართლოს მიერ გაწეული ხარჯები გადახდება მოსარჩელეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ, ხოლო ამავ კოდექსის 37-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასამართლო ხარჯებს მოიცავს სახელმწიფო ბაჟი, რაც მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელე მხარის მიერ სარჩელზე გადახდილი არ არის. შესაბამისად ლე-----ეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის 100 (ასი) ლარის გადახდა.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები

მოცემულ საქმეზე სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება გამოყენებული არ ყოფილა.

სარეზოლუციო ნაწილი :

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი, მე-12, 22-ე, 32-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 55-ე, 243-ე, 244-ე, 248-ე, 249-ე, 257-ე, 364-ე, 367-ე და 369-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. ლე-----ეს სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს;
2. მოსარჩელე მხარეს - ლე-----ეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის 100 (ასი) ლარის გადახდა;
3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო საჩივრით ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე: ქ. ქუთაისი, ნიუ-პორტის ქუჩა №32), დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის გადაცემის მომენტიდან 14

(თოთხმეტი) დღის ვადაში ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის (მდებარე: ქ. ბათუმი, ზუბალაშვილის ქუჩა №30) მეშვეობით.

მოსამართლე

ლაშა თავართქილაძე